

INFORMATIE VOOR POLITIEKE PARTIJEN

GEMEENTERAADSVERKIEZINGEN

18 maart 2026

Inleiding

U leest hier alle informatie voor politieke partijen die mee willen doen aan de gemeenteraadsverkiezingen op woensdag 18 maart 2026.

U vindt hier onder andere informatie over:

- Het kiesrecht
- Het registreren van een nieuwe politieke partij
- De kandidaatstelling
- De verkiezingsuitslag en de zetelverdeling
- De benoemingsprocedure
- Belangrijke data

Stembureau
(Legitimatie verplicht)

Kiesrecht

Actief en passief kiesrecht

Binnen het kiesrecht kennen we het actief en het passief kiesrecht. Het actief kiesrecht is het recht om te stemmen. Het passief kiesrecht is het recht om gekozen te worden.

Er zijn voorwaarden om te mogen stemmen bij de gemeenteraadsverkiezingen. Iemand moet:

- 18 jaar of ouder zijn op de dag van stemming;
- en in onze gemeente wonen op de dag van de kandidaatstelling;
- en niet zijn uitgesloten van het kiesrecht.

Het hebben van de Nederlandse nationaliteit is geen vereiste voor kiesgerechtigdheid voor de gemeenteraadsverkiezingen.

Ook niet-Nederlanders uit de Europese Unie die in de gemeente wonen mogen stemmen. Hetzelfde geldt voor niet-Nederlanders van buiten EU-inwoners die minimaal 5 jaar legaal in Nederland wonen; ook zij zijn kiesgerechtigd.

Om gekozen te mogen worden gelden dezelfde eisen als hierboven genoemd. Het woonplaatsvereiste en leeftijdsvereiste geldt in dit geval echter op de dag van (eventuele) toelating tot de gemeenteraad.

Informatie voor nieuwe partijen

Een politieke partij die onder een bepaalde naam wil deelnemen aan de gemeenteraadsverkiezing moet zich laten registreren bij het centraal stembureau in Olst-Wijhe. De geregistreerde naam komt dan bovenaan de kandidatenlijst en op het stembiljet te staan. Alleen partijen die een vereniging met volledige rechtsbevoegdheid zijn kunnen een naam (aanduiding) registreren. Partijen die zich al hebben laten registreren hoeven dit niet opnieuw te doen als er bij een volgende verkiezing een geldige kandidatenlijst wordt ingeleverd.

Tijdstip registratie

Een politieke partij kan zijn naam op ieder moment laten registreren. Om onder deze naam mee te kunnen doen aan de eerstvolgende gemeenteraadsverkiezing moet een partij het verzoek tot registratie uiterlijk op de 42e dag voor de dag van kandidaatstelling hebben ingediend. De dag van de kandidaatstelling voor de gemeenteraadsverkiezing op 18 maart 2026 is 2 februari 2026.

Dit betekent dat het verzoek tot registratie uiterlijk 22 december 2025 moet zijn ingediend bij het centraal stembureau van de gemeente Olst-Wijhe. Partijen die later een verzoek indienen kunnen wel deelnemen aan de eerstvolgende gemeenteraadsverkiezing als er op tijd een geldige kandidatenlijst wordt ingeleverd. Er wordt in dat geval geen naam boven de lijst geplaatst, maar een nummer.

Waarborgsom

Om de aanduiding van uw politieke partij te registreren betaalt u een waarborgsom van € 112,50. Mocht dit van toepassing zijn, neem dan contact op met team Verkiezingen via 06-11166860 of verkiezingen@olst-wijhe.nl.

Te registreren aanduiding

U laat de aanduiding registreren waarmee u op de kandidatenlijst vermeld wilt worden. Dit kan een volledige naam van een groepering zijn, maar ook de afkorting van de naam van de groepering, een

combinatie van beide of een geheel andere aanduiding. Op de kandidatenlijst wordt de naam gebruikt die is geregistreerd bij het centraal stembureau.

Doorwerking registratie

Als uw partijnaam al is geregistreerd bij de Kiesraad of bij het centraal stembureau van de provincie Overijssel is er in de meeste gevallen sprake van doorwerking. Dit betekent dat u de partijnaam niet nog eens hoeft te registreren in de gemeente Olst-Wijhe. Het is wel noodzakelijk dat de partij een gemachtigde en een plaatsvervangend gemachtigde aanwijst die indieners van lijsten machtigen om de geregistreerde aanduiding boven de lijst te plaatsen.

U mag niets toevoegen aan de naam van bestaande geregistreerde landelijk partijen. U kunt de landelijke partij wel vragen om toestemming om een toevoeging (bijv. 'Olst-Wijhe' achter de naam van de landelijke partij) te doen. In dat geval is er sprake van een nieuwe aanduiding en wordt deze registratie op dezelfde wijze beoordeeld als een geheel nieuwe aanvraag.

Nodig bij uw registratieverzoek

U dient uw verzoek in via het formulier Model G 1-1 - Verzoek tot registratie van een aanduiding (en logo). U heeft daarnaast de volgende documenten nodig:

- Een afschrift van de notariële akte waarin de statuten van de vereniging zijn opgenomen
- Een bewijs van betaling van de waarborgsom
- Een verklaring van de politieke partij waarin de gemachtigde en de plaatsvervangend gemachtigde worden aangewezen. Deze gemachtigden mogen de inleveraars machtigen om de naam van de politieke partij boven de lijst te plaatsen
- Een toestemmingsverklaring van de landelijke politieke partij als u een aanduiding wilt registreren die bestaat uit de naam van die landelijke politieke partij en een (lokale) toevoeging daarop.

Besluitvorming

Het centraal stembureau beslist zo snel mogelijk op uw verzoek tot registratie. De gemachtigde krijgt hierover schriftelijk bericht. Ook publiceren we de beslissing in het Gemeenteblad.

In enkele gevallen kan het centraal stembureau een verzoek tot registratie afwijzen. Dit gebeurt als:

- De aanduiding in strijd is met de openbare orde
- De aanduiding verwarrend is omdat hij geheel of in hoofdzaak overeenstemt met een al in onze gemeente, voor de Tweede Kamer of voor de provinciale staten geregistreeerde aanduiding van een andere politieke partij of met een aanduiding waarvoor al eerder een registratieverzoek is ingediend
- De aanduiding misleidend is voor de kiezers (bijvoorbeeld AOW-partij)
- De aanduiding meer dan 35 letters of andere tekens (spaties en blanco ruimtes meegerekend) bevat
- De aanduiding geheel of in hoofdzaak overeenstemt met die van een door de rechter verboden en ontbonden rechtspersoon
- Op dezelfde dag bij het centraal stembureau een verzoek wordt ingediend tot registratie van dezelfde of nagenoeg dezelfde aanduiding

Iedere belanghebbende kan tegen een beslissing met betrekking tot de registratie van een aanduiding in beroep gaan bij de afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State. Het beroepschrift dient uiterlijk op de 6e dag na de dag van publicatie in het Gemeenteblad te zijn ingediend.

Informatie voor alle partijen

Op 2 februari 2026 is de dag van de kandidaatstelling. Iedere partij die wil meedoen aan de gemeenteraadsverkiezing op 18 maart 2026 moet op die dag tussen 09.00 en 17.00 uur een kandidatenlijst inleveren bij het centraal stembureau. Het inleveren van de kandidatenlijsten vindt plaats in het gemeentehuis van Olst-Wijhe. Wij maken hiervoor graag een afspraak met u. U ontvangt hierover later meer informatie.

De kandidatenlijst moet minimaal 1 en maximaal 50 kandidaten bevatten en persoonlijk worden ingeleverd door een kiezer die zelf mag stemmen voor de gemeenteraadsverkiezing. Degene die de lijst inlevert ontvangt een ontvangstbewijs.

Voorinlevering

Om ervoor te zorgen dat het indienen van de kandidatenlijsten op 2 februari 2026 vlot verloopt, vragen we u om uw kandidatenlijst en bijbehorende documenten vooraf door ons te laten controleren. Dit heet het voorinleveren van de kandidaatstelling. Het is niet verplicht, maar als er iets ontbreekt, ontdekt u dat hierdoor op tijd. De voorinlevering van de kandidatenlijsten kan op donderdag 29 januari tussen 09.00-12.00 uur.

Ondersteunende software verkiezingen (OSV)

Voor de inlevering van de kandidatenlijsten kunt u gebruik maken van OSV. Dit systeem verwerkt de gegevens van de politieke partijen, de deelnemende kandidaten en de uitslag. U kunt OSV zelf downloaden via de website van de Kiesraad. De leverancier verzorgt te zijner tijd zeer waarschijnlijk digitale instructiebijeenkomsten zodat u weet hoe u OSV moet gebruiken. Is dat niet het geval of is dat niet voldoende, dan zal het verkiezingsteam van de gemeente u hierbij ondersteunen. Wij laten u weten wanneer u zich kunt inschrijven voor een instructiebijeenkomst.

Verklaring van instemming

We hebben van iedere kandidaat op de kandidatenlijst een verklaring van instemming nodig. De kandidaat verklaart hiermee in te stemmen met de kandidaatstelling op de betreffende lijst. De verklaring kan niet achteraf worden ingetrokken.

We verzoeken u de instemmingsverklaringen aan te leveren in dezelfde volgorde als de volgorde waarop de kandidaten op de lijst staan. Kandidaten die op dit moment nog niet in de gemeenteraad zitten moeten ook een kopie van een geldig identiteitsbewijs inleveren.

Verklaring van ondersteuning

Alle nieuwe partijen die meedoen aan de gemeenteraadsverkiezing moeten minimaal 10 ondersteuningsverklaringen van kiezers hebben voordat zij mogen meedoen. Een kiezer geeft met een ondersteuningsverklaring aan dat zij de lijst ondersteunen.

Alleen kiezers die zelf mogen stemmen voor de gemeenteraadsverkiezing in Olst-Wijhe kunnen een ondersteuningsverklaring afleggen. De kiezer mag ook een kandidaat op de lijst zijn, met als voorwaarde dat deze kandidaat inwoner is van de gemeente Olst-Wijhe.

De kiezer moet de verklaring persoonlijk afleggen bij het gemeentehuis en zich hierbij identificeren. De kiezer mag één ondersteuningsverklaring afleggen. Bij meerdere ondersteuningsverklaringen door dezelfde persoon zijn alle afgelegde verklaringen ongeldig.

Voor de gemeenteraadsverkiezingen van 18 maart 2026 kunnen ondersteuningsverklaringen worden afgelegd in de periode van 19 januari tot en met 2 februari 2026.

U maakt de ondersteuningsverklaringen in OSV en geeft deze aan de kiezer die de verklaring in het gemeentehuis ondertekent in het bijzijn van een bevoegde gemeenteambtenaar. Zorg er bij het aanmaken van de ondersteuningsverklaring in OSV voor dat de kandidaten op de lijst in dezelfde volgorde staan als op de kandidatenlijst die u inlevert op 2 februari 2026. Bij afwijkingen is de ondersteuningsverklaring niet geldig.

Waarborgsom kandidaatstelling

Nieuwe partijen en partijen die bij de vorige gemeenteraadsverkiezing geen zetel hebben behaald betalen een waarborgsom. Deze waarborgsom bedraagt € 225,-. Mocht dit van toepassing zijn, neem dan contact op met team Verkiezingen via 06-11166860 of verkiezingen@olst-wijhe.nl.

Voorwaarden kandidaatstelling

De kandidatenlijst moet aan een aantal voorwaarden voldoen:

- Er moet minimaal 1 en maximaal 50 kandidaten op de lijst worden vermeld. Dit geldt ook bij een samenvoeging van partijen
- De kandidaat moet op de dag van (eventuele) toelating tot de gemeenteraad 18 jaar of ouder zijn
- De kandidaat mag maar op 1 lijst voorkomen voor de gemeenteraadsverkiezing van de gemeente Olst-Wijhe
- De kandidaat moet inwoner zijn van de gemeente Olst-Wijhe of een verklaring afleggen waaruit blijkt dat de kandidaat voornemens is inwoner van onze gemeente te worden. De kandidaat wordt van de lijst geschrapt als blijkt dat de kandidaat deze verklaring bij meerdere gemeenten heeft afgelegd

Vermelding op kandidatenlijst

De kandidaten worden als volgt vermeld op de kandidatenlijst:

- Geslachtsnaam, alle voorletters, geboortedatum en gemeente of woonplaats zoals vermeld in de Basisregistratie Personen (BRP)
- Voorvoegsels bij de geslachtsnaam worden in kleine letters voor de geslachtsnaam geschreven
- Adellijke titels en predikaten kunnen voor de achternaam worden vermeld. Adellijke titels worden voluit geschreven en predikaten worden afgekort
- Alleen de eerste letter van een voornaam wordt vermeld en achter iedere voorletter volgt een punt
- Nadere aanduidingen van de naam mogen worden toegevoegd als deze op de gebruikelijke wijze worden afgekort. Het gaat hierbij uitsluitend om de aanduidingen sr. en jr. en afkortingen van patroniemen

- Achter de voorletters kan tussen haakjes de roepnaam worden vermeld
- Achter de voorletters of roepnaam mag ter aanduiding van het geslacht de toevoeging «(m)» of «(v)» worden geplaatst
- Bij een woonplaats buiten Nederland wordt tussen haakjes de landencode toegevoegd (zie ISO-norm 3166)

Een persoon die gehuwd of geregistreerd partner is (geweest) kan de geslachtsnaam als volgt vermelden:

- Alleen eigen naam
- Alleen de naam van de echtgenoot of geregistreerd partner
- Eigen naam gevolgd door een liggend streepje en de naam van de echtgenoot of geregistreerd partner
- Naam van de echtgenoot of geregistreerd partner gevolgd door een liggend streepje en de eigen naam.

In te leveren stukken kandidaatstelling

Op de dag van de kandidaatstelling moeten de volgende stukken worden ingeleverd:

- Kopie geldig identiteitsbewijs van de persoon die de documenten inlevert.
- Indien van toepassing het bewijs van betaling van de waarborgsom kandidaatstelling
- Een kandidatenlijst (Model H 1 - Kandidatenlijst)
- Een verklaring van de gemachtigde van een politieke partij (Model H 3-1 - Machtiging om aanduiding boven kandidatenlijst te plaatsen of Model H 3-2 - Machtiging om samengevoegde aanduiding boven kandidatenlijst te plaatsen)

Hiermee mag de persoon die de documenten heeft ingeleverd de (samengevoegde) aanduiding van de partij boven deze lijst plaatsen

- Een verklaring van instemming van iedere kandidaat op de kandidatenlijst (Model H9 - Instemmingsverklaring)
- Kopie geldig identiteitsbewijs van iedere kandidaat die geen lid is van de huidige gemeenteraad
- Bij een nieuwe registratie: minimaal 10 ondersteuningsverklaringen (Model H4 - Ondersteuningsverklaring)

- Voor partijen die geen zetel hebben in de zittende gemeenteraad: verklaring van de ontvangen waarborgsom (Model H12 - Betalingsbewijs waarborgsom bij kandidaatstelling)
- OSV-bestand (het elektronisch exportbestand vanuit OSV)

De (plaatsvervangend) gemachtigde levert de stukken namens de partij in. De (plaatsvervangend) gemachtigde moet officieel bij het centraal stembureau geregistreerd zijn. Weet u niet (meer) wie de gemachtigde voor uw partij is? Vraag dit dan bij ons na via verkiezingen@olst-wijhe.nl.

Onderzoek kandidatenlijsten

Het centraal stembureau onderzoekt op dinsdag 3 februari 2026 om 16.00 uur in een niet-openbare zitting de ingeleverde kandidatenlijsten. Bij verzuimen wordt de persoon die de documenten heeft ingeleverd hierover direct in kennis gesteld. Verzuimen kunnen op woensdag 4 en donderdag 5 februari 2026 tussen 09.00 en 17.00 uur worden hersteld.

Geldigheid en nummering kandidatenlijsten

Op vrijdag 6 februari 2026 om 17.00 uur beslist het centraal stembureau in een openbare zitting over de geldigheid van de kandidatenlijsten, het handhaven van de daarop voorkomende kandidaten en de daarboven geplaatste aanduiding.

Het centraal stembureau bepaalt welk lijstnummer een partij krijgt. Als uw partij bij de vorige gemeenteraadsverkiezing één of meer zetels heeft behaald, bepaalt het aantal stemmen dat u toen heeft gekregen het lijstnummer dat uw partij bij deze verkiezingen krijgt.

De partij met het hoogst aantal behaalde stemmen krijgt lijstnummer 1 en zo verder. Bij een samenvoeging van partijen die beiden één of meer zetels hebben behaald bij de vorige verkiezingen wordt het aantal uitgebrachte stemmen op die partijen bij de vorige verkiezingen bij elkaar opgeteld om te bepalen welk lijstnummer de samengevoegde partij krijgt.

Bent u een nieuwe partij of heeft u bij de vorige verkiezingen geen zetels behaald? Dan krijgt u als laatste een lijstnummer en wordt het lijstnummer van uw partij zo nodig bepaald door loting.

Er kan tot en met 10 februari 2026 tegen de beslissing van het centraal stembureau in beroep worden gegaan bij de afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State. Hierover wordt binnen 6 dagen uitspraak gedaan.

Uitslag

In de gemeente Olst-Wijhe tellen we de uitgebrachte stemmen centraal. Dat betekent dat de stembureauleden op de verkiezingsdag op lijstniveau tellen en we de volgende dag alle stemmen op kandidaat niveau tellen. Op woensdagavond 18 maart 2026 presenteren we de eerste telling op lijstniveau (voorlopige uitslag).

Op donderdag tellen we met vrijwilligers en gemeenteambtenaren alle stemmen. Op vrijdag maakt het gemeentelijk stembureau de voorlopige teluitslag bekend. Het centraal stembureau controleert deze teluitslag. Op 26 maart 2026 houdt het centraal stembureau een openbare zitting en stelt dan de verkiezingsuitslag definitief vast.

Kiesdeler

De gemeenteraad van Olst-wijhe bestaat uit 17 leden. Er zijn dus 17 zetels te verdelen na de verkiezingen. De kiesdeler bepaalt met hoeveel stemmen een partij een zetel behaalt. De kiesdeler wordt vastgesteld wanneer alle uitgebrachte stemmen zijn geteld door het aantal geldig uitgebrachte stemmen te delen door 17. Na verdeling van zetels op basis van de kiesdeler blijven restzetels over. Bij de verdeling van de restzetels gaan we uit van het grootste gemiddelde.

Voorkeurdrempel

Een kandidaat die het aantal stemmen van meer dan 50% van de kiesdeler heeft gekregen wordt bij voorkeur gekozen. Bij meer kandidaten met meer stemmen dan 50% van de kiesdeler geldt dat degene met het hoogst aantal stemmen als eerst is gekozen.

Benoeming

Uiterlijk 27 maart 2026 laat het centraal stembureau schriftelijk aan de benoemden weten dat zij zijn benoemd.

Als de benoeming wordt aangenomen moet de benoemde uiterlijk na 10 dagen de volgende stukken bij de gemeenteraad inleveren:

- Verklaring van aanneming van de benoeming
- Verklaring van openbare betrekkingen die worden bekleed door de benoemde
- Uittreksel van de BRP (wordt verzorgd door Team Verkiezingen)

Onderzoek geloofsbrieven

De huidige gemeenteraad onderzoekt van alle benoemden de geloofsbrieven. Dit onderzoek moet uiterlijk 30 maart 2026 zijn afgerond.

Beëdiging nieuwe raadsleden

Op 30 maart 2026 treedt de huidige gemeenteraad af en op 31 maart worden de nieuwe raadsleden beëdigd.

Overige informatie

Heeft u nog vragen over de gemeenteraadsverkiezingen? Neemt u dan contact op met Annie van Binsbergen van het Team Verkiezingen via telefoonnummer 06-11166860 of via: verkiezingen@olst-wijhe.nl. Een aantal praktische zaken lichten we hieronder graag nog even voor u uit.

Verkiezingsborden

In onze gemeente mogen partijen zelf verkiezingsborden plaatsen. Wij maken geen campagne-materiaal op.

Denk bij het plaatsen van de borden aan het volgende:

Wanneer mag het?

Vanaf: de dag na de kandidaatstelling.

Tot: maximaal één week na de verkiezingsdag.

Waar mag het wel?

Aan gemeentelijke lantaarnpalen.

Waar mag het niet?

- Voor of rondom verkeersborden of verkeerslichten.
- Binnen 5 meter van rotondes, kruisingen of splitsingen van wegen.
- Op particuliere grond zonder schriftelijke toestemming van de eigenaar.

Overige regels

- Alleen sandwichborden en driehoeksborden zijn toegestaan.
- Geen beperking op het aantal borden, zolang aan de regels wordt voldaan.
- Toestemming is vooraf algemeen verleend; geen aparte aanvraag nodig.

Lees op de website van overheid.nl het volledige aanwijzingsbesluit.

Verkiezingscampagne

Vanzelfsprekend zullen de politieke partijen aandacht voor hun partij en standpunten vragen en deelnemen aan een verkiezingscampagne. Houdt u zich daarbij aan de bepalingen in de algemene plaatselijke verordening (APV) van de gemeente Olst-Wijhe.

Kandidaten mogen geen stembureaulid zijn

Gemeenteraadsleden of personen die op de kandidatenlijst staan voor de gemeenteraadsverkiezingen mogen geen lid zijn van een stembureau.

Meer informatie over verkiezingen is te vinden op www.kiesraad.nl.

Kalender

Activiteit	Wanneer
Laatste dag indienen verzoek tot registratie aanduiding politieke groepering	22 december
Ondersteunende Software Verkiezingen (OSV) voor deelnemende partijen beschikbaar op www.kiesraad.nl	15 december 2025
Laatste dag waarop de waarborgsom voor de kandidaatstelling moet zijn ontvangen	19 januari 2026
Afleggen ondersteuningsverklaringen	19 januari t/m 2 februari 2026
Voorinlevering kandidatenlijsten	Donderdag 29 januari van 09.00 tot 12.00 uur
Dag van de kandidaatstelling – inleveren kandidatenlijsten	2 februari 2026 tussen 09.00 en 17.00 uur
Onderzoek kandidatenlijsten	3 februari 2026 om 16.00 uur (besloten zitting centraal stembureau)
Mogelijkheid tot herstel verzuimen	4 en 5 februari 2026 tussen 09.00 en 17.00 uur
Definitieve vaststelling kandidaten en lijstnummering	6 februari 2026 om 17.00 uur (openbare zitting centraal stembureau)
Dag van de stemming	18 maart 2026
Zitting gemeentelijk stembureau (tellen en invoeren stemmen)	19 maart 2026
Openbare zitting vaststelling verkiezingsuitslag	20 maart 2026 om 10.00 uur
Meldingsmogelijkheid belanghebbenden	Tot 24 maart 2026 om 10.00 uur
Vaststelling definitieve uitslag door centraal stembureau	26 maart 2026 om 10.00 uur
Uitreiken benoemingsbrieven	27 maart 2026
Onderzoek geloofsbrieven door huidige gemeenteraad en aftreden oude gemeenteraad	30 maart 2026
Installatie nieuwe gemeenteraad	31 maart 2026